

MIQUEL PRATS PRETO, MARINER ACOMPANYANT DEL GENERAL TORRIJOS

Antoni Tudurí

Secció de
genealogia de
l'Ateneu de Maó

Dempres m'ha interessat saber l'origen dels noms dels carrers dels pobles, viles i ciutats. Per regla general predominen els noms del santoral, de fills il·lustres, topònims (és a dir, noms de llocs i d'altres poblacions) o de fets a recordar. També és freqüent que certs noms vagin canviant en funció de fets històrics o polítics, però no és massa normal el que va succeir a Barcelona quan es va traçar tot l'exemple d'Ildefons Cerdà. De fet, va ser la creació d'una ciutat nova, amb un nombre considerable de nous carrers, traçats segons una quadrícula regular i uniforme i es va fer l'encàrrec de la seva nomenclatura a un personatge polifacètic, com era Víctor Balaguer. Aquest polític i literat romàntic va crear unes agrupacions de carrers classificables per motius polítics (Corts Catalanes, Diputació, Consell de Cent, etc.), per territoris de la Corona d'Aragó (València, Mallorca, Provença, etc.), personatges polítics, de lletres o arts (Balmes, Aribau, Muntaner, Casanova, etc.) i batalles o fets històrics (Caspes, Lepanto, Bruc, Independència, etc.). Bona part d'aquests carrers són a una mateixa zona i un observador espavilat detectarà aquesta relació topològica.

He dit açò per manifestar que quan vaig descobrir aquest fet, em va sobtar l'existència d'un carrer de la «Inde-

pendència», just després del carrer «Dos de Maig», a plena zona de batalles i guerres. Independència de què o de qui? A Catalunya (i crec que a Menorca també) la guerra contra els francesos de Napoleó es coneix com «la guerra del francès», no com «guerra de la Independència». En tot cas, sí que es pot considerar que va ser l'origen de la independència de les colònies americanes envers la metròpoli peninsular. Tan entretinguts estaven els espanyols lluitant amb els veïns del nord que els ultramarins van decidir fer la guerra pel seu compte i entre 1810 i 1820, la corona borbònica va perdre quasi totes les colònies americanes.

◆ A LA METRÒPOLI hi va passar de tot i, entre altres incidències, un general molt jove, culte i valeros, José Mª Torrijos, destacat militar a la lluita contra Napoleó, des de Madrid fins a Girona, va cometre la bestiesa de provar de re-instaurar un cert grau de democràcia, l'any 1831, quan acompanyat d'altres 48 militars i destacats polítics, sortint de Gibraltar i anant a Màlaga, després de tractar amb cert governador poc honorable que li havia promès fidelitat, van ser presos per les forces de Fernando VII, jutjats i afusellats tot seguit. Diuen les cròniques que el dit i maleït rei va dir «que los fusilen

a todos», encara que just després de l'execució va donar una ordre d'alliberament que, òbviament va arribar tard. Entre els afusellats hi havia un mariscal de Camp, un antic president de les Corts, un exministre de la Guerra i fins a 48. De fet, l'ordre de que «los fusilen a todos», va ser complida del tot, ja que els 12 mariners que duïen les dues barques on anaven els «sublevats», també van ser passats per les armes.

Fusilamiento de Torrijos

cat al MENORCA de data 22/10/1970 titulat «Un mahonés fue fusilado junto al general Torrijos», explica que Juan Llabrés Bernal, a «Noticias y relaciones históricas de Mallorca» diu: «1831-diciembre 11- Fué fusilado en la playa de Málaga el marinero mahonés Miguel Prats Preto en unión del general D. José Mª Torrijos, de D. Juan López Pinto y de otros 51 comprometidos en el frustrado alzamiento liberal preparado por Torrijos en Gibraltar». Diu Deseado tot seguit: «Nada hemos podido indagar sobre la personalidad de nuestro des-

graciado paisano, el marino Prats Preto ni cuales fueron las circunstancias en que conoció a Torrijos...».

◆ BÉ, IDÒ, les humils tasques genealògiques ens han permès trobar aquest personatge, no exactament maonès, sinó des Castell, de nom Miquel Prats Preto (aquests dos llinatges eren dels més freqüents a Castell al segle XVIII), nat el dia 08/10/1798, que va ser batejat pel controvertit capellà Jaume Pegleri. Miquel era fill de Pere Pau Antoni Prats Serra i de Llúcia Joana Antònia Preto Victori, casats a Castell en data 13/05/1792. Consten 4 germans: Catalina (1793), Maria (1796), Francesc (1801) i Pere (1803). Amb paciència mirarem de trobar altres detalls d'aquesta família i, en qual-sevol cas, hem pogut identificar aquest màrtir del moviment liberal del segle XIX.

Deseado Mercadal parla d'un altre mariner menorquí, Pablo Castel Pulicer (Pablo Castel Pellicer?) implicat a aquests fets, però del que no tenim prou pistes, que cercarem als documents de què disposem. Però aquí no acaba la sorpresa. Hem localitzat una «Gaceta extraordinària de Madrid» de data 15/12/1831, on es justifica l'afusellament «por delito de alta traición y conspiración contra los sagrados derechos de la soberanía de S.M.» i s'indica la llista dels ajusticiats entre els quals es troba un tal «Josef Triay Marquedal». Ja tenim un tercer menorquí ajusticiat. No en tenim cap referència (potser provenia de Gibraltar), però seria interessant que els professionals de la Història estudiessin el cas. En la nostra modesta visió genealògica mirarem d'esbrinar qualque detall.

Seguint amb les relacions de sang, val a dir que Roberto Victori Manent, antic jutge de pau des Castell només té 10 bots, Diego Pons arxiver també des Castell en té 11, igual que un servidor. Antoni Guasch en té 17 i Rafael Aedo Pons 16.